

Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία

Μάθημα 9^ο 20/5/2025

Τάκιτος *Agricola* 33

☞ Κείμενο

'Septimus annus est, commilitones, ex quo virtute et auspiciis imperii Romani, fide atque opera vestra Britanniam vicistis. tot expeditionibus, tot proeliis, seu fortitudine adversus hostis seu patientia ac labore paene adversus ipsam rerum naturam opus fuit, neque me militum neque [3] vos ducis paenituit. ergo egressi, ego veterum legatorum, vos priorum exercituum terminos, finem Britanniae non fama nec rumore, sed castris et armis tenemus: inventa [4] Britannia et subacta. equidem saepe in agmine, cum vos paludes montesve et flumina fatigarent, fortissimi cuiusque voces audiebam: "quando dabitur hostis, quando in manus veniet?"

☞ Μετάφραση

Είναι ο έβδομος χρόνος, συστρατιώτες μου, αφότου κατέχετε τη Βρετανία χάρη στο κύρος και τους ευνοϊκούς οίωνους του ρωμαϊκού έθνους, με την πίστη σας και το έργο σας. Ύστερα από όλες αυτές τις εκστρατείες και τις μάχες, είτε χρειάστηκε να δείξουμε δύναμη απέναντι στον εχθρό, είτε υπομονή και σκληρό έργο εναντίον της ίδιας της φύσης, και ούτε έχω παράπονο εγώ από τους άνδρες μου, ούτε και εσείς από τον αρχηγό σας. Έτσι, λοιπόν, έχουμε αποδειχθεί ανώτεροι, εγώ από τους προηγούμενους διοικητές, εσείς από τα προηγούμενα στρατεύματα, αφού σήμερα καταλάβαμε τα όρια της Βρετανίας, όχι με φήμες ή διαδόσεις, αλλά με το στρατό και με τα όπλα μας: Η Βρετανία ανακαλύφθηκε και υποτάχθηκε. Εγώ βέβαια, πολλές φορές στη διάρκεια μιας πορείας, όταν σας είχαν εξουθενώσει τα έλη, τα βουνά και τα ποτάμια, άκουσα τους γενναιότερους από εσάς να φωνάζουν: «Πότε θα παραδοθεί ο εχθρός, πότε θα παραδοθεί στα χέρια μας;»

ω Λεξιλόγιο

Ουσιαστικά

auspiciū – i (ουδ. β' κλ.)= οἰωνός
fides-ei (θηλ. ε' κλ.)= πίστη
expeditio-onis (θηλ. γ' κλ.)= εκστρατεία
proelium-i (ουδ. β' κλ.)= μάχη
fortitudo-inis (θηλ. γ' κλ.)= δύναμη, ανδρεία
hostis-is (αρσ. γ' κλ.)= εχθρός
patientia-ae (θηλ. α' κλ.)= υπομονή
labor-oris (αρσ. γ' κλ.)
dux-ducis (αρσ. γ' κλ.)= αρχηγός
rumor-oris (αρσ. γ' κλ.)= φήμη, διάδοση
castrum-i (ουδ. β' κλ.)= φρούριο
agmen-inis (ουδ. γ' κλ.)= πορεία
palus-udis (θηλ. γ' κλ.)= έλος
flumen-inis (ουδ. γ' κλ.)= ποτάμι
vox-vocis (θηλ. γ' κλ.)= φωνή
manus-us (θηλ. δ' κλ.)= χέρι

Ρήματα

vinco –vici-victum-vincere (3) = νικώ, κρατώ τινα
paenitet - paenituit – paenitere (2)= μετανιώνω
egredior- egressus sum -egredi (αποθ. 3)=
εξέρχομαι
fatigo (1)= καταπονώ, κουράζομαι
audio-ivi(ii)-itum-ire (4)= ακούω
subigo-subegi-subactum-subigere (3)= κατανικώ,
υποτάσσω

ω Συντακτικό

α) εμπρόθετοι προσδιορισμοί

Adversus + αιτιατική	➡	εναντίωση (π.χ. <i>adversus naturam</i>)
In + αφαιρετική	➡	χρόνο (π.χ. <i>in agmine</i>)

β) Δευτερεύουσες προτάσεις – ενδεικτικό παράδειγμα

- *Cum vos paludes montesve et flumina fatigarent*: Δευτερεύουσα χρονική πρόταση η οποία εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο *cum* που χρησιμοποιείται σε διηγήσεις του παρελθόντος. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί υπογραμμίζεται η βαθύτερη σχέση της κύριας και της δευτερεύουσας και δημιουργείται ανάμεσά τους σχέση αιτίου-αιτιατού. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης (*audiebam*).

Καλή μελέτη!